

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

20 травня 2022 року

Справа №200/756/22

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі головуючого судді Лазарева В.В., розглянувши за правилами спрощеного позовного провадження адміністративну справу за позовом Гопанюка Владислава Віталійовича до Військової частини 3057 Національної гвардії України про визнання бездіяльності протиправною та зобов'язання вчинити певні дії,

В С Т А Н О В И В:

У січні 2022 року до Донецького окружного адміністративного суду звернувся Гопанюк Владислав Віталійович з позовом до Військової частини 3057 Національної гвардії України, в якому просить: 1) визнати протиправною бездіяльність відповідача щодо нарахування та виплати одноразової грошової допомоги при звільненні, передбаченої статтею 9 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» у розмірі 25 відсотків грошового забезпечення за кожний повний рік служби, враховуючи при цьому індексацію грошового забезпечення; 2) зобов'язати відповідача нарахувати та виплатити одноразову грошову допомогу при звільненні зі служби, передбачену статтею 9 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» у розмірі 25 відсотків грошового забезпечення за кожний повний рік служби враховуючи при цьому індексацію грошового забезпечення.

В обґрунтування позовних вимог позивач зазначив, що проходив військову службу у Військовій частині 3057 Національної гвардії України. Наказом командира військової частини 3057 його звільнено з військової служби. Проте відповідачем йому не нараховано та не виплачено одноразову грошову допомогу при звільненні зі служби, передбачену статтею 9 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» у розмірі 25 відсотків грошового забезпечення за кожний повний рік служби. Позивач звертає увагу, що його загальна вислуга становить 16 років 07 місяців та 29 днів, тому він має право на виплату вказаної допомоги. У зв'язку з чим, позивач звернувся до суду із даним позовом.

17.01.2022 року відкрито провадження у справі, про що постановлено відповідну ухвалу. Вирішено розглядати справу за правилами спрощеного позовного провадження без проведення судового засідання та повідомлення сторін, про що постановлена відповідна ухвала. В ухвалі було запропоновано відповідачу у п'ятнадцятиденний строк з моменту отримання ухвали про відкриття провадження у справі надати суду відзив на позовну заяву зі всіма доказами на його підтвердження, які наявні у відповідача.

03 лютого 2022 року представник відповідача надав відзив на позовну заяву, в якому зазначив, що позивач, під час його звільнення та виключення зі списків військової частини усно чи письмово про виплату йому одноразової грошової допомоги до повноважних

посадових осіб частини не звертався, а під час свого звільнення, зауважень про виключення зі списків військової частини у зв'язку із наявністю заборгованостей перед ним не заявляв. Крім того, представник відповідача звертає увагу, що поняття «календарна вислуга років» застосовується не для позначення необхідної для призначення допомоги вислуги років, а для визначення розміру грошової допомоги: «в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби». При цьому умовою набуття права на призначення та виплату одноразової грошової допомоги відповідно до частини другої статті 15 Закону №211-ХІІ є наявність вислуги 10 років і більше.

У зв'язку з чим, представник відповідача вважає, що позовні вимоги є необґрунтованими та не підлягають задоволенню.

За приписами частини 5 статті 262 Кодексу адміністративного судочинства України, суд розглядає справу в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін за наявними у справі матеріалами, за відсутності клопотання будь-якої зі сторін про інше.

Розглянувши наявні заяви по суті справи, всебічно і повно з'ясувавши фактичні обставини, на яких ґрунтуються вимоги, дослідивши докази, які наявні в матеріалах справи, суд встановив наступне.

Позивач – Гопанюк Владислав Віталійович проходив військову службу у Військовій частині 3057 Національної гвардії України.

Відповідно до посвідчення серії МВ №047816 позивач має статус учасника бойових дій та має право на пільги, встановлені законодавством України для ветеранів війни - учасників бойових дій.

Наказом командира Військової частини 3057 Національної гвардії України від 01.12.2021 року №238 (по стройовій частині) Гопанюка Владислава Віталійовича, виключено зі списків особового складу частини та всіх видів забезпечення з 01 грудня 2021 року відповідно до п. 2 ч.5 ст.26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу». Вислуга років станом на 01 грудня 2021 року складає: у календарному обчисленні - 06 років 02 місяці 00 днів; у пільговому (без урахування календарної) - 10 років 05 місяців 29 днів; служба разом - 16 років 07 місяців 29 днів.

Вказаним наказом одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби позивачу не нараховувалась.

Згідно довідки Військової частини 3057 Національної гвардії України від 28.01.2022 року №40/57/12-406 одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби позивачу не нараховувалась та не виплачувалась.

Вищевказані обставини не є спірними та визнаються сторонами.

Надаючи правову оцінку спірним відносинам та аргументам учасників справи, суд виходить з наступного.

Частиною 2 статті 19 Конституції України передбачено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Частиною 5 статті 17 Конституції України передбачено, що держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей.

Частиною 1 статті 9 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 року № № 2011-ХІІ (далі – Закон № 2011-ХІІ) передбачено, що держава гарантує військовослужбовцям достатнє матеріальне, грошове та інші види забезпечення в обсязі, що відповідає умовам військової служби, стимулює закріплення кваліфікованих військових кадрів. Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері праці та соціальної політики, інші центральні

органи виконавчої влади відповідно до їх компетенції розробляють та вносять у встановленому порядку пропозиції щодо грошового забезпечення військовослужбовців.

Так, згідно із абзацом першим пункту 2 статті 15 Закону № 2011-ХІІ військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, які звільняються зі служби за станом здоров'я, виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

У разі звільнення з військової служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, у зв'язку з прямим підпорядкуванням близькій особі, систематичним невиконанням умов контракту командуванням, а також у зв'язку з настанням особливого періоду та небажанням продовжувати військову службу військовослужбовцем-жінкою, яка має дитину (дітей) віком до 18 років, одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби виплачується за наявності вислуги 10 років і більше.

Аналогічна правова норма міститься в пункті 10 постанови Кабінету Міністрів України від 17 липня 1992 року № 393 "Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, поліцейським, співробітникам Служби судової охорони та членам їхніх сімей" (надалі - Порядок № 393), згідно якої військовослужбовцям, крім військовослужбовців строкової військової служби, поліцейським, співробітникам Служби судової охорони, особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, органів і підрозділів цивільного захисту, податкової міліції, Державної кримінально-виконавчої служби, особам начальницького складу Національного антикорупційного бюро, особам із спеціальними званнями Бюро економічної безпеки які звільняються із служби за віком, у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів, закінченням строку контракту, систематичним невиконанням умов контракту командуванням, за наявності вислуги 10 років і більше виплачується одноразова грошова допомога в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

З аналізу наведених норм суд дійшов висновку, що поняття «календарна вислуга років» застосовується не для позначення необхідної для призначення допомоги вислуги років, а для визначення розміру грошової допомоги: «в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби».

При цьому, умовою набуття права на призначення та виплату одноразової грошової допомоги відповідно до частини другої статті 15 «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» є наявність «вислуги 10 років і більше».

Таким чином, в частині другій статті 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» відсутня пряма вказівка на те, що право на призначення та виплату одноразової грошової допомоги виникає за наявності 10 і більше календарних років вислуги.

Отже, правовими нормами Порядку № 393 та Закону № 2011 законодавець лише визначає періоди служби, які підлягають зарахуванню до вислуги років у календарному обчисленні або на пільгових умовах. Тобто, законодавець визначає лише способи обчислення вислуги років.

Аналогічні висновки щодо застосування норм матеріального права у подібних відносинах, викладені у постановках Верховного Суду від 11.04.2018 року в справі №806/2104/17, 24.11.2020 року в справі №822/3008/17 та від 21.04.2021 року в справі №380/2427/20, які відповідно до ч. 5 ст. 242 Кодексу адміністративного судочинства України мають бути враховані судом при виборі і застосуванні норми права до спірних

правовідносин.

Матеріалами справи підтверджується, що вислуга років на час звільнення позивача складає: у календарному обчисленні становить 06 років 02 місяці 00 днів; у пільговому - 10 років 05 місяців 29 днів, тобто умова про наявність 10 і більше років вислуги дотримана. Оскільки інші підстави відмови, крім недостатності років вислуги, у призначенні грошової допомоги відсутні, відповідно позивач має право на таку виплату.

Приймаючи до уваги наведене в сукупності, проаналізувавши матеріали справи та надані сторонами докази, суд дійшов висновку, що відповідачем у спірних правовідносинах допущено протиправну бездіяльність, яка полягає у не нарахуванні та невиплаті Гопанюку Владиславу Віталійовичу одноразової грошової допомоги в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Згідно положень частини 2 статті 9 Кодексу адміністративного судочинства України, суд розглядає адміністративні справи не інакше як за позовною заявою, поданою відповідно до цього Кодексу, в межах позовних вимог. Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Як вже зазначалось судом, позивач має вислугу 10 років 05 місяців 29 днів, що надає позивачу право на отримання під час звільнення з військової служби грошової допомоги у розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби, відповідно до частини другої статті 15 Закону №211-ХІІ.

Таким чином, суд вважає, що для ефективного захисту прав, свобод, інтересів позивача необхідно вийти за межі позовних вимог шляхом зобов'язання відповідача нарахувати та виплатити на користь позивача одноразову грошову допомогу при звільненні в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

У відповідності до частин 1 статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України, завданням адміністративного судочинства є справедливе, неупереджене та своєчасне вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Отже, згідно вищезазначених норм чинного законодавства, можливість судового захисту передбачена саме для особи, права, свободи та інтереси якої порушено з боку суб'єктів владних повноважень.

Таким чином, позовні вимоги про зобов'язання відповідача нарахувати та виплатити одноразову грошову допомогу при звільненні зі служби, враховуючи при цьому індексацію грошового забезпечення є передчасними та не підлягають задоволенню, оскільки відсутні підстави вважати, що право позивача буде порушено при нарахуванні та виплаті такої допомоги. Задоволення позову в цій частині буде свідчити про вирішення спору, який ще відсутній, тобто на майбутнє, що суперечить засадам адміністративного судочинства та його принципам.

Частиною 2 статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України у справах щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень адміністративні суди перевіряють, чи прийняті (вчинені) вони: 1) на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України; 2) з використанням повноваження з метою, з якою це повноваження надано; 3) обґрунтовано, тобто з урахуванням усіх обставин, що мають значення для прийняття рішення (вчинення дії); 4) безсторонньо (неупереджено); 5) добросовісно; 6) розсудливо; 7) з дотриманням принципу рівності перед законом, запобігаючи всім формам дискримінації; 8) пропорційно, зокрема з дотриманням необхідного балансу між будь-якими несприятливими наслідками для прав, свобод та інтересів особи і цілями, на досягнення яких спрямоване це рішення (дія); 9) з урахуванням права особи на участь у процесі прийняття рішення; 10) своєчасно, тобто протягом

розумного строку.

Згідно з частиною 1 статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України, кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу.

Відповідно до частини 2 статті 77 Кодексу адміністративного судочинства України, в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо доказування правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

З огляду на встановлені судом обставини, оцінюючи докази у їх сукупності, суд дійшов висновку, що позов Гопанюка Владислава Віталійовича до Військової частини 3057 про визнання бездіяльності протиправною та зобов'язання вчинити певні дії, підлягає частковому задоволенню.

Суд не приймає посилання відповідача на пропуск позивачем строку звернення до суду з огляду на наступне.

Відповідно до частини першої статті 122 КАС України позов може бути подано в межах строку звернення до адміністративного суду, встановленого цим Кодексом або іншими законами.

Статтею 233 Кодексу законів про працю України (далі - КЗпП) передбачено строки звернення до районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду за вирішенням трудових спорів.

Так, частиною першою зазначеної статті передбачено, що працівник може звернутися із заявою про вирішення трудового спору безпосередньо до районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду в тримісячний строк з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права, а у справах про звільнення - в місячний строк з дня вручення копії наказу про звільнення або з дня видачі трудової книжки.

Разом з тим у частині другій цієї статті зазначено, що в разі порушення законодавства про оплату праці працівник має право звернутися до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати без обмеження будь-яким строком.

Так, спеціальним законодавством прямо не врегульовано питання строків звернення до суду у зв'язку з порушенням відповідачем законодавства про оплату праці (виплату грошового забезпечення), однак за змістом абзацу дев'ятого пункту 2 розділу I Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам затвердженого Наказом Міністерством оборони України від 07 червня 2018 року № 260 грошове забезпечення включає: щомісячні основні види грошового забезпечення; щомісячні додаткові види грошового забезпечення; одноразові додаткові види грошового забезпечення.

Відповідно до статті 43 Конституції України кожен має право на працю, що включає можливість заробляти собі на життя працею, яку він вільно обирає або на яку вільно погоджується.

Цією ж статтею передбачено, що право особи на своєчасне одержання винагороди за працю захищається законом.

Згідно зі статтею 1 Конвенції Міжнародної організації праці від 01 липня 1949 року № 95 «Про захист заробітної плати», ратифікованої Україною 30 червня 1961 року, незалежно від назви оплати праці і методу її обчислення, будь-яку винагороду або заробіток, які можуть бути обчислені в грошах, і встановлені угодою або національним законодавством, що їх роботодавець повинен заплатити працівникові за працю, яку виконано чи має бути виконано, або за послуги, котрі надано чи має бути надано.

Статтею 12 Конвенції встановлено, що коли минає термін трудового договору, остаточний розрахунок заробітної плати, належної працівнику, має бути проведено відповідно до національного законодавства, колективного договору чи рішення арбітражного органу, або - коли немає такого законодавства, угоди чи рішення - в розумний

термін з урахуванням умов контракту.

Отже, одноразова грошова допомога при звільненні зі служби є одноразовим додатковим видом грошового забезпечення, тому у даному випадку необхідно застосовувати положення частини другої статті 233 Кодексу законів про працю України, яка визначає право звернення працівника до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати без обмеження будь-яким строком.

Відповідно до частини 1 статті 139 Кодексу адміністративного судочинства України, судові витрати не підлягають відшкодуванню.

На підставі викладеного, керуючись нормами Конституції України та Кодексу адміністративного судочинства, суд, -

В И Р І Ш И В:

Позов Гопанюка Владислава Віталійовича до Військової частини 3057 Національної гвардії України про визнання бездіяльності протиправною та зобов'язання вчинити певні дії – задовольнити частково.

Визнати протиправною бездіяльність Військової частини 3057 Національної гвардії України щодо не нарахування та невиплати Гопанюку Владиславу Віталійовичу одноразової грошової допомоги в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Зобов'язати Військову частину 3057 Національної гвардії України (місцезнаходження: пр. Нахімова, буд. 186, м. Маріуполь, Донецька область, 84122 код ЄДРПОУ 23313948) нарахувати та виплатити Гопанюку Владиславу Віталійовичу (реєстраційний номер облікової картки платника податків 3484206158, місце проживання вул. Олімпійська, буд. 1, кв. 12, м. Бровари, Київська область) одноразову грошову допомогу в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

У задоволенні іншої частини позову відмовити.

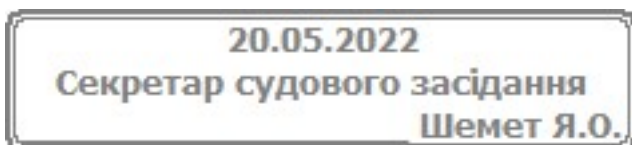
Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення суду подається до Першого апеляційного адміністративного суду протягом тридцяти днів з дня його проголошення. Якщо в судовому засіданні було оголошено лише вступну та резолютивну частини рішення суду, або розгляду справи в порядку письмового провадження, зазначений строк обчислюється з дня складення повного судового рішення.

Суддя

В.В. Лазарєв

*306*5262985*1*2*